

○ คำพิพากษา  
(อุทธรณ์)

(ด. ๒๒)



คดีหมายเลขดำที่ อ.๑๕๓๒/๒๕๕๕  
คดีหมายเลขแดงที่ อ.๓๘๗/๒๕๕๕

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๓ เดือน มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

ระหว่าง { นายรื่องกล้า กนกเมธางกูร หรือ นายศักดิ์ชัย กลิ่นดอกแก้ว ผู้ฟ้องคดี  
ปลัดอำเภอชัยบาดาล ในฐานะประธานกรรมการตรวจสอบ ที่ ๑  
นายอำเภอชัยบาดาล ที่ ๒  
ผู้ว่าราชการจังหวัดลพบุรี ที่ ๓  
นายวิทยา นาประกอบ ที่ ๔ ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย  
(อุทธรณ์คำพิพากษา)

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษา ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๕๖๕/๒๕๕๓  
หมายเลขแดงที่ ๑๗๖๘/๒๕๕๕ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองกลาง)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้อยู่บ้าน หมู่ที่ ๗  
ตำบลนิคมลำนารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ซึ่งเปิดรับสมัครเมื่อวันที่ ๑๗  
พฤษภาคม ๒๕๕๓ และกำหนดเลือกในวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๓ โดยในการเลือกผู้อยู่บ้าน  
ครั้งนี้มีผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้อยู่บ้านรวม ๓ คน คือ ผู้สมัครหมายเลข ๑ นายวินัย ใจกล้า

สำเนาถูกต้อง



ผู้สมัคร...  
(นางสาวสุวรรณี แคนมะตาม)  
เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ  
20 ส.ค. 2559

ผู้สมัครหมายเลข ๒ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ และผู้สมัครหมายเลข ๓ ผู้ฟ้องคดี แต่ผู้ฟ้องคดี เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ซึ่งเป็นผู้สมัครหมายเลข ๒ เคยต้องโทษคดีอาญาตามคำพิพากษาถึงที่สุด ของศาลจังหวัดลพบุรี คดีหมายเลขดำที่ ๖๑/๒๕๔๙ หมายเลขแดงที่ ๑๗๖/๒๕๕๐ ซึ่งพนักงานอัยการ เป็นโจทก์ยื่นฟ้อง นายยง ศรีแก้ว เป็นจำเลยที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นจำเลยที่ ๒ ว่า เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๔๘ จำเลยทั้งสองได้ร่วมกันกระทำความผิดต่อกฎหมาย พราก นางสาวเบญจมาศ เจริญศรี ผู้เสียหายที่ ๑ อายุ ๑๖ ปีเศษ ซึ่งเป็นผู้เยาว์อายุกว่าสิบห้าปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปเสียจากนางชนาภา ดันสอน ผู้เสียหายที่ ๒ ซึ่งเป็นมารดา ได้ข่มขืนกระทำชำเราผู้เสียหายที่ ๑ โดยใช้กำลังประทุษร้ายเพื่อมิให้ผู้เสียหายที่ ๑ ขัดขืน จนสำเร็จความใคร่ โดยผู้เสียหายที่ ๑ ไม่ยินยอม จำเลยทั้งสองให้การรับสารภาพ ในระหว่างการพิจารณา ผู้เสียหายถอนคำร้องทุกข์ในความผิดฐานข่มขืน สิทธินำคดีอาญามาฟ้องสำหรับ ความผิดฐานนี้จึงระงับไป และพิพากษาว่า จำเลยทั้งสองมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๑๘ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๘๓ ฐานความผิดพรากผู้เยาว์อายุกว่าสิบห้าปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปเสียจากผู้ปกครองเพื่อการอนาจาร จำคุกคนละ ๔ ปี ปรับคนละ ๑๐,๐๐๐ บาท จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุกคนละ ๒ ปี ปรับคนละ ๕,๐๐๐ บาท ไม่ปรากฏว่าจำเลยทั้งสอง เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน เห็นสมควรให้โอกาสจำเลยทั้งสองกลับตัวเป็นพลเมืองดี โทษจำคุก ให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๒ ปี ซึ่งผู้ฟ้องคดีเห็นว่าลักษณะการกระทำความผิด ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นการกระทำผิดต่อเด็กหญิงผู้เยาว์อายุ ๑๖ ปี โดยเป็นเรื่องที่ได้กระทำความผิดเสื่อมเสียในทางศีลธรรมอย่างร้ายแรง ซึ่งเป็นลักษณะต้องห้ามของ ผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านตามมาตรา ๑๒ (๘) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ร้องคัดค้านขอให้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ว่ามีคุณสมบัติต้องห้ามหรือไม่ แต่กลับได้รับแจ้งด้วยวาจาจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ไม่ขาดคุณสมบัติ การกระทำดังกล่าวเป็นอดีตไปแล้วและจะทำหนังสือแจ้งตอบให้ผู้ฟ้องคดีทราบก่อนวันเลือก ผู้ใหญ่บ้าน แต่ไม่ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้จัดส่งหนังสือให้แก่ผู้ฟ้องคดี ทั้งยังปรากฏต่อมาว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้ผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติและลงสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านได้ ในวันลงคะแนนเลือกผู้ใหญ่บ้าน ผลการเลือกผู้ใหญ่บ้าน ปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔



/เป็นผู้ได้รับ...

เป็นผู้ได้รับคะแนนสูงสุด การเลือกผู้ใหญ่บ้านดังกล่าวจึงเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๓ คัดค้านคุณสมบัติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๓ คัดค้านการแต่งตั้งผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๗ ตำบลนิคมลำนารายณ์ ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กลับมีคำสั่งแต่งตั้งนายวิทยาเป็นผู้ใหญ่บ้านโดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เพิ่งจะมีหนังสือลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๓ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่าได้แจ้งให้อำเภอชัยบาดาลตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ แล้ว ผลเป็นประการใด จะแจ้งให้ทราบต่อไป และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๓ แจ้งผู้ฟ้องคดีว่าได้ทำหนังสือหรือไปยังจังหวัดลพบุรีเพื่อพิจารณาเรื่องดังกล่าวแล้ว ซึ่งต่อมาจังหวัดลพบุรีได้มีหนังสือลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๓ หรือไปยังอธิบดีกรมการปกครอง และศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดลพบุรีได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๓ แจ้งความคืบหน้าดังกล่าวให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่านับแต่วันที่ได้มีหนังสือถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เพื่อให้พิจารณาตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ และร้องคัดค้านการเลือกผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๗ ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือติดตามทวงถามหลายฉบับ โดยครั้งล่าสุดผู้ฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เพื่อให้แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ฟ้องคดีทราบ แต่ก็ไม่ได้รับแจ้งคำตอบแต่อย่างใด จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ถอดถอนการประกาศแต่งตั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นผู้ใหญ่บ้าน
๒. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ระวังการแต่งตั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นผู้ใหญ่บ้าน
๓. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เพิกถอนหนังสือสำคัญที่แสดงว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นผู้ใหญ่บ้าน
๔. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีคำสั่งปลดผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ออกจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ให้การว่า มูลเหตุในคดีนี้สืบเนื่องจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๗ ตำบลนิคมลำนารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ว่างลง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงประกาศให้มีการเลือกผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๗ แทนตำแหน่งที่ว่าง ตามประกาศอำเภอชัยบาดาล ลงวันที่ ๑๑



/พฤษภาคม ๒๕๕๓...

พฤษภาคม ๒๕๕๓ โดยกำหนดวันรับสมัครระหว่างวันที่ ๑๗ - ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๓ กำหนดวันเลือกตั้งวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๓ พร้อมประชุมชี้แจงราษฎรในวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๓ เมื่อสิ้นสุดวันรับสมัคร ปรากฏว่ามีผู้สมัครจำนวน ๓ คน ประกอบด้วย นายวินัย หมายเลข ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ หมายเลข ๒ และนายรุ่งกล้า ผู้ฟ้องคดี หมายเลข ๓ ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำสั่งอำเภอชัยบาดาลที่ ๑๔๘/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๓ แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้นำหมู่บ้าน ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการตรวจสอบ ผู้ฟ้องคดีได้ร้องขอให้ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ผู้สมัครหมายเลข ๒ ว่ามีคุณสมบัติต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ (๘) และ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ หรือไม่ เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้เคยกระทำความผิดในฐานความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดต่อเสรีภาพ ตามคดีหมายเลขดำที่ ๖๑/๒๕๔๙ หมายเลขแดงที่ ๑๗๖/๒๕๕๐ ของศาลจังหวัดลพบุรี คณะกรรมการตรวจสอบจึงได้ดำเนินการตามหมวดที่ ๖ ข้อ ๓๙ ถึงข้อ ๔๓ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเลือกผู้นำหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑ และจัดทำบันทึกลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๓ พร้อมรายงานผลการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครที่ผ่านการตรวจสอบทั้ง ๓ คน ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ทราบเพื่อประกาศรายชื่อผู้สมัคร ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ประกาศรายชื่อผู้สมัครที่ผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามทั้ง ๓ คน ปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีไม่พอใจผลการตรวจสอบคุณสมบัติผู้สมัครของคณะกรรมการตรวจสอบที่ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้ลงสมัครรับเลือกเป็นผู้นำหมู่บ้านที่พิพาท ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือคัดค้านคุณสมบัติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ไปยังอำเภอชัยบาดาล เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๓ และทำหนังสือคัดค้านการแต่งตั้งผู้นำหมู่บ้าน หมู่ที่ ๗ ตำบลนิคมลำนารายณ์ ไปยังผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๓ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงได้มีหนังสือหรือไปยังจังหวัดลพบุรี ตามหนังสือที่ ลป ๐๓๑๗/๒๕๑๗ ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ขอหารือกรณีการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ที่ได้รับเลือกเป็นผู้นำหมู่บ้าน หมู่ที่ ๗ ตำบลนิคมลำนารายณ์ ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้พิจารณาตามข้อหารือของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แล้ว เห็นว่าระเบียบและหนังสือสั่งการแนวทางดังกล่าวไม่ชัดเจน ในพฤติการณ์ของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้นำหมู่บ้านเกี่ยวกับการกระทำความผิดว่าเกิดก่อนหรืออยู่ระหว่างดำรงตำแหน่งผู้นำหมู่บ้าน ประกอบกับผู้ร้อง (ผู้ฟ้องคดี) มีข้อสงสัย จึงมีหนังสือหรือกรณีดังกล่าวไปยังกรมการปกครอง ตามหนังสือ ที่ ลป ๐๐๑๗.๑/๘๕๒๘



/ลงวันที่ ๔...

ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๓ ระหว่างรอผลการตอบข้อหารือของกรมการปกครอง ผู้ฟ้องคดี ได้ยื่นฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครองชั้นต้น ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นผู้มีความผิดต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ (๘) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เคยต้องคำพิพากษาคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดต่อเสรีภาพ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๑๘ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๘๓ นั้น ตามคำพิพากษาศาลจังหวัดลพบุรี หมายเลขแดงที่ ๑๗๖/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ได้พิพากษาว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ (จำเลย) มีความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดต่อเสรีภาพ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๑๘ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๘๓ โทษจำคุก ๔ ปี และปรับ ๑๐,๐๐๐ บาท จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ เห็นสมควรลดโทษให้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ กึ่งหนึ่ง คงจำคุก ๒ ปี และปรับ ๕,๐๐๐ บาท ไม่ปรากฏว่าจำเลยได้รับโทษจำคุกมาก่อน และจำเลยได้ชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหายจนเป็นที่พึงพอใจแล้ว ผู้เสียหายไม่จิตใจอาความ ประกอบกับความประพฤติดังกล่าวของจำเลยไม่ปรากฏข้อเสียหายร้ายแรงอื่น เห็นสมควรให้ออกสัจจำเลยกลับตัวเป็นพลเมืองดี โทษจำคุก ให้รอลงอาญาไว้มีกำหนด ๒ ปี ดังนั้น การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ที่ต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกแต่ให้รอลงอาญานั้น การรอลงอาญาไม่เป็นเหตุต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ เนื่องจากการรอลงอาญาเป็นมาตรการทางกฎหมาย มิใช่โทษตามกฎหมาย จึงถือว่าเป็นกรณีที่ไม่เคยรับโทษจำคุกจริงมาก่อน ปรากฏตามแนวทางพิจารณาวินิจฉัยของกรมการปกครองที่ระบุว่า มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเป็นเวลา ๑ ปี แต่ให้รอลงอาญาไว้มีกำหนด ๒ ปี จึงถือว่าไม่ขาดคุณสมบัติ ตามมาตรา ๑๒ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ตามหนังสือกรมการปกครอง ปกปิด ที่ มท. ๐๓๑๑.๒/๑๔๔๕ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๒๔ และตามแนวทางวินิจฉัยของกรมการปกครองเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน ตามหนังสือจังหวัดลพบุรี ที่ ลป ๐๐๑๗.๑/ว ๒๖๕๕ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๑ ซึ่งได้กำหนดแนวทางหรือหลักเกณฑ์ในการพิจารณาวินิจฉัยไว้ว่า การจะวินิจฉัยว่าบุคคลใดเป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒ (๘) หรือไม่นั้น เป็นเรื่องของข้อเท็จจริง ซึ่งจะต้องดำเนินการพิสูจน์ถึงพฤติการณ์และกรณีแวดล้อมต่างๆ ของบุคคลผู้นั้นว่า ในขณะที่ได้รับเลือกจากราษฎร บุคคลนั้นมีชื่อเสียงในทางทุจริตทางใดบ้างและเสื่อมเสียทางศีลธรรมอย่างไร ให้เป็นที่แน่ชัดและมีหลักฐานยืนยันแล้วบันทึกไว้ชัดเจน จะพิจารณาเพียงกรณีที่เคยถูกข่าหลวง



/ประจำจังหวัด...

ประจำจังหวัดสั่งให้ออกเพียงอย่างเดียวยอมไม่เพียงพอ เพราะเหตุว่าการธรรมดาคนเรานั้น อาจจะกลับตัวได้ภายหลัง (อ้างอิงหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๓๘๓/๒๔๙๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๔๙๑ และหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๗/๒๕๓๔ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๓๕) และตามหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๐.๒/๒๓๕๓๖ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ เรื่อง ตอบข้อหารือกรณีการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งระบุว่า แม้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ จะต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๑๘ วรรคสาม และต้องโทษจำคุก ซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้มีอิทธิพลหรือเสื่อมเสียในทางพาล หรือทางทุจริต หรือเสื่อมเสียในทางศีลธรรมก็ตาม แต่คำพิพากษาดังกล่าวก็ได้กำหนดให้ รอลงโทษจำคุกไว้มีกำหนด ๒ ปี เพื่อให้โอกาสแก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ กลับตัวมาเป็นพลเมืองดี ดังนั้น เมื่อนับแต่วันที่ศาลอ่านคำพิพากษาจนถึงวันสมัครรับเลือก หากเป็นระยะเวลา เกินกว่า ๒ ปี ที่ศาลให้กลับตัวเป็นพลเมืองดีโดยไม่มีกรกระทำผิดอีก และข้อเท็จจริง ปรากฏว่าในขณะที่สมัครรับเลือก ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ไม่เป็นผู้มีอิทธิพลหรือเสื่อมเสียในทางพาล หรือทางทุจริต หรือเสื่อมเสียในทางศีลธรรม ย่อมถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้กลับตัว เป็นพลเมืองดีแล้ว จึงไม่เป็นผู้เสื่อมเสียในทางศีลธรรมและไม่เป็นผู้ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ (๘) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ดังนั้น คำกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีจึงฟังไม่ขึ้น ส่วนที่ผู้ฟ้องคดี อ้างว่าได้ทำหนังสือคัดค้านคุณสมบัติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๓ นั้น นายจเว โคติวงศ์ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการตรวจสอบ ได้แจ้งด้วยวาจาแก่ผู้ฟ้องคดี โดยชี้แจงหลักเกณฑ์และผลการพิจารณาเบื้องต้นอย่างละเอียด ให้ผู้ฟ้องคดีทราบด้วยวาจาไปแล้ว เมื่อครั้งมาติดต่อขอทราบผลของคณะกรรมการตรวจสอบ พร้อมมอบแนวทางพิจารณาวินิจฉัยของกรมการปกครองให้ไปด้วยและแจ้งว่ากำลังหารือไปยัง จังหวัดลพบุรีอยู่ ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบได้ดำเนินการตรวจสอบพิจารณาวินิจฉัยว่า ผู้สมัครทั้งสามรายมีคุณสมบัติครบถ้วนและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายตามรายงานผล การตรวจสอบคุณสมบัติ (ผญ.๕) พร้อมบันทึกรายงานการประชุมการวินิจฉัยดังกล่าวไว้ เป็นหลักฐาน (ป.ค.๑๔) ภายหลังจากที่ผู้ฟ้องคดีได้ร้องคัดค้านผลการตรวจสอบ คณะกรรมการตรวจสอบได้มีบันทึกลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ ชี้แจงต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ถึงผลการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ยืนยันและรับรองผลการตรวจสอบ ในขณะที่รับสมัครว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นบุคคลที่ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ (๘)



/แห่ง...

แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ได้บัญญัติไว้ว่า ไม่เป็นผู้มีอิทธิพลหรือเสื่อมเสียในทางพาลหรือทางทุจริตหรือเสื่อมเสียในทางศีลธรรม ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีได้ทำหนังสือร้องคัดค้านคุณสมบัติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ และการเลือกผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๗ ไปยังจังหวัดลพบุรี และอำเภอชัยบาดาล จำนวนหลายฉบับ นั้น จังหวัดลพบุรีและอำเภอชัยบาดาลได้ดำเนินการหรือไปยังกรมการปกครองและได้มีหนังสือแจ้งผู้ฟ้องคดีให้ได้รับทราบการดำเนินการแล้ว ปรากฏตามหนังสือจังหวัดลพบุรี ที่ ลป ๐๐๑๗.๑/๖๕๒๘ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๓ และหนังสืออำเภอชัยบาดาล ที่ ลป ๐๓๑๗/๒๔๘๑ ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ต่อมาเมื่อจังหวัดลพบุรีและอำเภอชัยบาดาล ได้รับหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๐.๒/๒๓๕๓๖ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ เรื่อง ตอบข้อหารือกรณีการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกผู้ใหญ่บ้าน ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม และได้แจ้งไปยังผู้ฟ้องคดีให้รับทราบแล้ว ตามหนังสือจังหวัดลพบุรี ที่ ลป ๐๐๑๗.๑/๑๑๕๕๑ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๓ และหนังสือ อำเภอชัยบาดาล ที่ ลป ๐๓๑๗/๓๖๒๒ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๓ ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า คณะกรรมการตรวจสอบใช้ดุลพินิจไม่ถูกต้อง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีประกาศและมีคำสั่งแต่งตั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นผู้ใหญ่บ้านโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากการเลือกผู้ใหญ่บ้านเมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๓ เป็นไปโดยไม่สุจริตและ เทียงธรรม นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเลือกผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยถูกต้องและครบทุกขั้นตอน เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นผู้ที่มิใช่คุณสมบัติครบถ้วนและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายดังที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างแล้ว ซึ่งในการเลือกผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๗ ตำบลนิคมลำนารายณ์ เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๓ ผลปรากฏว่าราษฎรส่วนใหญ่ก็เลือกผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ผู้สมัครหมายเลข ๒ เป็นผู้ใหญ่บ้าน ตามประกาศผลการเลือกผู้ใหญ่บ้าน ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๓ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงมีคำสั่งอำเภอชัยบาดาล ที่ ๒๓๐/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๓ แต่งตั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๗ ตั้งแต่วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๓ เป็นต้นไป และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ออกหนังสือสำคัญ (ส.น.๑๓) ที่ ๘๐/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๓ ไว้เป็นหลักฐานด้วยแล้ว คำกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีจึงฟังไม่ขึ้น



/ผู้ฟ้องคดี...

ผู้ฟ้องคดีแย้งว่าไม่ประสงค์จะทำคำคัดค้านคำให้การ แต่ประสงค์จะให้ศาลพิจารณาคดีนี้ต่อไป

ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องขอเพิ่มเติมคำฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น ขอให้ศาลพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ชดใช้เงินเดือนคืนต่อรัฐ หากคดีนี้ศาลพิพากษาว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นผู้ขาดคุณสมบัติลงสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องเพิ่มเติมดังกล่าวไว้พิจารณา

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อพิจารณาจากพฤติกรรมการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ที่ร่วมกับพวก พรากผู้เยาว์ผู้เสียหายไปเพื่อข่มขืนโดยผู้เสียหายไม่ยินยอม แม้ผู้เสียหายจะถอนคำร้องทุกข์ในความผิดฐานข่มขืน แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ก็ยังคงต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดฐานพรากผู้เยาว์อายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีเพื่อการอนาจารโดยผู้เยาว์ไม่ยินยอม อันเป็นลักษณะความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๑๘ วรรคสาม ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองผู้เยาว์ และทำให้ผู้เยาว์ได้รับความเสียหายแก่กายและจิตใจ การกระทำดังกล่าวย่อมไม่เป็นที่ยอมรับในสังคมว่าเป็นการประพฤติปฏิบัติที่ดีที่ชอบ รวมทั้งก่อให้เกิดความไม่สงบสุขในสังคม ผู้กระทำความผิดถูกสังคมตำหนิตัดเยียนในพฤติกรรมดังกล่าว ประกอบกับตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านเป็นหัวหน้าราษฎรในหมู่บ้านของตน มีอำนาจในทางปกครองและมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้แก่ราษฎรในหมู่บ้าน จึงมีความคาดหวังในตำแหน่งและการตั้งข้อรังเกียจของสังคม ในตำแหน่งดังกล่าวสูงกว่าบุคคลทั่วไป ผู้ใหญ่บ้านจึงเป็นตำแหน่งที่พึงกระทำได้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ราษฎรในหมู่บ้าน เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้กระทำการฝ่าฝืนบทกฎหมายอาญาดังกล่าว จึงถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นผู้เสื่อมเสียในทางศีลธรรมตามมาตรา ๑๒ (๘) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ จึงเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายและไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านที่พิพาทได้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ประกาศบัญชีรายชื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านที่พิพาทได้ ตลอดจนทำการเลือกผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๗ ที่พิพาทเมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๓ จึงเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย และมีผลทำให้คำสั่ง ที่ ๒๓๐/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๓ ที่แต่งตั้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นผู้ใหญ่บ้าน เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วย



/กฎหมายเช่นกัน...



กฎหมายเช่นกัน เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียทางศีลธรรมแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ย่อมเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามในการสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านตามมาตรา ๑๒ (๘) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ส่วนการที่ศาลจังหวัดลพบุรีมีคำพิพากษาให้รอการลงโทษผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ไว้ ก็หาได้มีผลทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ กลับมาเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนในการสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านไม่ เพราะการรอการลงโทษจำคุกกับการกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน ถือเป็นคนละเรื่องกัน ทั้งสองกรณีดังกล่าวเป็นเรื่องที่กฎหมายกำหนดไว้คนละฉบับโดยมีเจตนารมณ์ต่างกัน การที่ศาลจังหวัดลพบุรีพิพากษาให้รอการลงโทษจำคุกผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ไว้มีกำหนด ๒ ปี เป็นการใช้มาตรการทางกฎหมาย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้กระทำความผิดได้สำนึกถึงการกระทำและเป็นการป้องปรามมิให้ผู้นั้นกระทำความผิดซ้ำในช่วงระยะเวลาดังกล่าวอีก เพื่อมิให้ต้องรับโทษจำคุกและเปิดโอกาสให้กลับตนเป็นพลเมืองดีของสังคมต่อไป ซึ่งเป็นคนละเจตนารมณ์กับกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ มาตรา ๑๒ (๘) ที่กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของการเป็นผู้ใหญ่บ้านไว้ เพราะกฎหมายมีวัตถุประสงค์ที่จะทำการคัดเลือกบุคคลที่จะมาเป็นผู้ใหญ่บ้านว่าต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามหรือไม่มีข้อบกพร่องของการเป็นผู้ใหญ่บ้านซึ่งได้บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งแล้ว ข้ออ้างของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่อาจรับฟังได้

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่ง ที่ ๒๓๐/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๓ ที่แต่งตั้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นผู้ใหญ่บ้าน บ้านไร่พัฒนา หมู่ที่ ๗ ตำบลนิคมลำนารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี คำขออื่นให้ยก

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองอุทธรณ์ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มิใช่ผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ (๘) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๒(๘) เนื่องจากการพิจารณาว่าเป็นผู้เสื่อมเสียในทางศีลธรรมหรือไม่ ต้องพิจารณาคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามในระยะเวลาที่รับสมัครตามที่กรมการปกครองได้มีแนวทางพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะเพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติตามหนังสือจังหวัดลพบุรี ที่ ลป ๐๐๑๗.๑/ว ๒๖๕๕ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๑ และตามหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๐.๒/๒๓๕๓๖ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ ซึ่งตามคำพิพากษาของศาลจังหวัดลพบุรี คดีหมายเลขดำที่ ๖๑/๒๕๔๙ หมายเลขแดงที่ ๑๗๖/๒๕๕๐ ได้กำหนดให้รอการลงโทษจำคุกไว้มีกำหนด ๒ ปี เพื่อให้โอกาสผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ กลับตัวมาเป็นพลเมืองดี ดังนั้น เมื่อนับแต่วันที่ศาลอ่านคำพิพากษาจนถึงวันสมัครรับเลือก



/เป็นระยะเวลา...

เป็นระยะเวลาเกินกว่า ๒ ปี โดยไม่มีการกระทำความผิดอีก และข้อเท็จจริงปรากฏว่าขณะที่รับสมัคร  
 ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ไม่เป็นผู้เสื่อมเสียชื่อเสียงในทางศีลธรรม ย่อมถือได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้กลับ  
 ตัวเป็นพลเมืองดีแล้ว จึงไม่เป็นผู้ขาดคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติดังกล่าว  
 ซึ่งการที่บุคคลหนึ่ง ครั้งหนึ่งเคยกระทำการเสื่อมเสียในทางศีลธรรม ไม่อาจจะถือได้ว่าเป็นผู้เสื่อมเสีย  
 ในทางศีลธรรมติดตัวตลอดไป เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับความประพฤติหรือพฤติกรรมของบุคคล  
 ที่สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ อีกทั้งตามมาตรา ๑๒ (๘) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่  
 พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๒ (๘) มิได้กำหนดว่าการกระทำเช่นไร จึงจะถือเป็นการ  
 ประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดีซึ่งจะเป็นการให้อำนาจคณะกรรมการตรวจสอบ  
 คุณสมบัติที่จะใช้ดุลพินิจในการที่จะวินิจฉัยว่าการกระทำใดจะถือเป็นผู้ประพฤติเสื่อมเสีย  
 หรือบกพร่องในทางศีลธรรมอันดี โดยคำนึงถึงข้อเท็จจริง แล้วแต่กรณี เฉพาะรายเป็นกรณี ๆ  
 ไป การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาว่า การรอกการลงโทษเป็นมาตรการทางกฎหมายที่มีเจตนารมณ์  
 ของกฎหมายเป็นคณะกรรมการกับมาตรา ๑๒ (๘) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว นั้น น่าจะเป็นการขัดต่อสิทธิขั้น  
 พื้นฐานตามกฎหมาย ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติ ไม่อาจกระทำการวินิจฉัยตัดสินสิทธิผู้สมัครได้  
 เมื่อข้อเท็จจริงยุติว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พ้นจากสภาพการเสื่อมเสียทางศีลธรรมแล้ว และในขณะที่  
 \*รับสมัคร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ก็ไม่เป็นผู้เสื่อมเสียในทางศีลธรรม จึงถือว่าไม่เป็นการขาดคุณสมบัติ  
 และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนดไว้ตามนัยคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด  
 คดีหมายเลขดำที่ อ. ๒๗๙/๒๕๕๐ หมายเลขแดงที่ อ. ๓๕๘/๒๕๕๒

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น  
 เป็นยกฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีแก้อุทธรณ์ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ซึ่งเป็นผู้ลงรับสมัครเลือกตั้ง  
 เป็นผู้ใหญ่บ้าน ได้เคยร่วมกันกระทำความผิดต่อเด็กผู้หญิงซึ่งเป็นผู้เยาว์ อายุเพียง ๑๖ ปี  
 เป็นการกระทำความผิดที่เสื่อมเสียในทางศีลธรรมอย่างร้ายแรง เป็นลักษณะต้องห้ามของผู้ที่  
 จะมาเป็นผู้ใหญ่บ้านตามมาตรา ๑๒ (๘) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่  
 พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ แม้ในระหว่างพิจารณาคดีอาญา ผู้เสียหายจะถอนคำร้องทุกข์ก็ตาม  
 แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ กับพวกก็รับสารภาพต่อศาลจังหวัดลพบุรีว่า กระทำความผิดจริง และ  
 ศาลจังหวัดลพบุรีก็พิพากษาจำคุกคนละ ๔ ปี ปรับคนละ ๑๐,๐๐๐ บาท จำเลยให้การรับ  
 สารภาพ เป็นประโยชน์แก่การพิจารณาคดี ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุกคนละ ๒ ปี ปรับเป็นเงิน  
 คนละ ๕,๐๐๐ บาท จำเลยทั้งสองไม่เคยรับโทษจำคุกมาก่อน โทษจำคุกให้รอกการลงโทษไว้ ๒ ปี



/ตั้งนั้น...

ดังนั้น การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ จึงเป็นการกระทำเสื่อมเสียในทางศีลธรรมอย่างร้ายแรง และเป็นที่น่าชด เพราะศาลจังหวัดลพบุรีลงโทษแล้ว ซึ่งความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขเสรีจที่ ๗๗/๒๕๕๒ วินิจฉัยว่า โดยที่มาตรา ๑๒ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ บัญญัติคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านไว้ว่า ต้องไม่เป็นผู้เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายตามที่กำหนด ดังนั้น จึงไม่ต้องพิจารณาว่าบุคคลนั้นจะมีโทษตามคำพิพากษาหรือไม่ เพียงแต่บุคคลดังกล่าวถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดก็ต้องถือว่า เป็นผู้ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามในการเป็นผู้ใหญ่บ้านสำหรับการล้างมลทินมีผลเป็นการล้างมลทินเฉพาะโทษที่ผู้ต้องโทษได้รับเท่านั้น มิได้มีผลเป็นการลบล้างการกระทำความผิดอันเป็นเหตุให้ถูกลงโทษนั้นด้วย โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษในกรณีความผิดนั้น ๆ แต่มิได้มีบทบัญญัติใดที่กำหนดให้ลบล้างพฤติกรรม การกระทำความผิดด้วย ซึ่งจากคำพิพากษาศาลฎีกาที่ผ่านมา ก็ได้พิพากษาไว้ตามแนวทางดังกล่าว การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้ลงรับสมัครเลือกตั้งในการเป็นผู้ใหญ่บ้านได้นั้น ทำให้มีผลกระทบต่อส่วนรวมและกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ก็ตอบข้อหารือมายังจังหวัดว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ถึงแม้ว่าจะเป็นผู้เสื่อมเสียทางศีลธรรมตามมาตรา ๑๒ (๘) ก็ตาม แต่ศาลก็ได้พิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ รอลงอาญาไว้มีกำหนด ๒ ปี ซึ่งนับจากวันที่ศาลได้อ่านคำพิพากษาจนถึงปัจจุบันจะเกินเวลา ๒ ปีที่ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ กลับตัวเป็นพลเมืองดีแล้ว นั้น ทำให้เกิดความสับสนต่อประชาชน และเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานทางภาครัฐ ที่ปฏิบัติหน้าที่ว่าจะนำสิ่งใดมาเป็นหลักเกณฑ์ในการวินิจฉัยว่าบุคคลใดเป็นผู้มีคุณสมบัติในการลงรับสมัครเลือกตั้งในการเป็นผู้ใหญ่บ้านได้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกล่าวอ้างคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดในคดีหมายเลขดำที่ อ. ๒๗๘/๒๕๕๐ คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๓๕๘/๒๕๕๒ เป็นกรณีที่แตกต่างกันกรณีของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นอย่างมาก เพราะการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นการกระทำความผิดเสื่อมเสียในทางศีลธรรมอย่างร้ายแรง มิฉะนั้นแล้ว ในมาตรา ๑๒ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ที่ได้บัญญัติไว้ว่า ไม่เป็นผู้เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ กฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า กฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยศุลกากร กฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน วัตถุระเบิด



/ที่นายทะเบียน...

ที่นายทะเบียนไม่อาจออกใบอนุญาตให้ได้ กฎหมายว่าด้วยที่ดินในฐานะความผิดเกี่ยวกับที่สาธารณประโยชน์ กฎหมายว่าด้วยยาเสพติด กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง และกฎหมายว่าด้วยการพนันในฐานะความผิดเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก เมื่อพ้นการรอลงอาญาแล้วก็สามารถลงรับสมัครผู้ใหญ่บ้านได้หรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาก็ได้วินิจฉัยไว้อย่างชัดเจนว่าไม่ล้างพฤติกรรมการกระทำตามมาตรา ๑๒ (๘) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องขอให้ศาลปกครองสูงสุดกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา ดังต่อไปนี้

๑. เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งชั่วคราวหรือมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ หยุดปฏิบัติหน้าที่ชั่วคราวจนกว่าศาลปกครองสูงสุดจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอื่นใด

๒. ระวังการจ่ายค่าตอบแทนชั่วคราวทั้งผู้ใหญ่และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านทั้งสองคนจนกว่าศาลปกครองสูงสุดจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอื่น

๓. ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาตามที่เห็นสมควรที่ศาลพิจารณาเห็นว่าจะมีผลเป็นการบรรเทาทุกข์ชั่วคราวต่อส่วนรวมได้ในการวางหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานทางภาครัฐหรือวางหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติหน้าที่ให้ผู้ตรวจสอบคุณสมบัติปฏิบัติหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัดและเป็นธรรมก่อนศาลปกครองสูงสุดจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอื่นใด

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองชี้แจงว่า เนื่องจากคดีนี้เป็นข้อพิพาทโต้แย้งซึ่งอยู่ระหว่างการวินิจฉัยข้อกฎหมายของศาลว่า การกระทำความผิดฐานพรากผู้เยาว์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ที่ศาลจังหวัดลพบุรีได้พิพากษาลงโทษจำคุก ๒ ปี ปรับ ๕,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอลงอาญาไว้ ๒ ปี และได้พ้นการรอลงอาญามาแล้ว นั้น ขณะสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นผู้ที่มีลักษณะต้องห้ามของการสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านตามมาตรา ๑๒ (๘) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ หรือไม่ การที่ผู้ฟ้องคดีขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งผู้ใหญ่บ้านชั่วคราว หรือขอให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ หยุดปฏิบัติหน้าที่ผู้ใหญ่บ้านชั่วคราว จนกว่าศาลปกครองสูงสุดจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอื่นใด นั้น เห็นว่า ผู้ใหญ่บ้าน เป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญต่อการปกครองท้องที่ ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ โดยมีหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้านและปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามกฎหมาย นโยบาย และข้อสั่งการของอำเภอ จังหวัด กรม และกระทรวงต่าง ๆ ได้แก่



/การป้องกัน...

การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การแก้ไขปัญหาความยากจน การจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน การประชุมแจ้งข้อราชการแก่ราษฎร การแก้ไขปัญหาพิพาทในหมู่บ้าน เป็นต้น หากหมู่บ้านไม่มีผู้นำในการประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานราชการ จะทำให้ราษฎรไม่ได้รับความสะดวกในการรับบริการและไม่ได้รับการแก้ไขปัญหาของหมู่บ้าน ตลอดจนทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานของรัฐในเชิงพื้นที่อีกด้วย การขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งผู้ใหญ่บ้านชั่วคราว หรือขอให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ หยุดปฏิบัติหน้าที่ผู้ใหญ่บ้านชั่วคราว ที่ผู้ฟ้องคดีประสงค์ นั้น ไม่อาจทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับประโยชน์จากการเพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งชั่วคราวได้ในขณะนี้ แต่อาจจะเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อสิทธิของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้ ส่วนการที่ผู้ฟ้องคดีขอให้ศาลสั่งระงับการจ่ายค่าตอบแทนชั่วคราวผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านทั้ง ๒ คน จนกว่าศาลปกครองสูงสุดจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอื่นใด เห็นว่า ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน เป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญต่อการปกครองท้องที่ ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มีหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้านและปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ หากศาลสั่งระงับการจ่ายค่าตอบแทนตำแหน่งชั่วคราวก่อนศาลปกครองสูงสุด จะมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งอื่นใด อาจทำให้เกิดความเสียหายต่อสิทธิของผู้ใหญ่บ้าน อีกทั้งจะเป็นการซ้ำเติมความเป็นอยู่โดยปกติของครอบครัวของบุคคลดังกล่าวที่ต้องอาศัยเงินค่าตอบแทนตำแหน่งที่ได้รับ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนตำแหน่ง และเงินอื่น ๆ ให้แก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครองและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยผู้ใหญ่บ้านจะได้รับค่าตอบแทน เป็นเงินจำนวน ๘,๐๐๐ บาทต่อเดือน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านจะได้รับค่าตอบแทนเป็นเงินจำนวน ๕,๐๐๐ บาทต่อเดือน เพื่อใช้ในการดำรงชีพ การปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือราชการ การบริการสังคม และราษฎรในหมู่บ้าน อีกทั้งผู้ฟ้องคดีมิได้ฟ้องกรมการปกครองหรือขอให้ศาลมีหมายเรียกกรมการปกครองเข้ามาเป็นผู้ร้องสอดหรือคู่ความในคดีนี้เพื่อชี้แจงแนวทางการวินิจฉัยเกี่ยวกับการมีคุณสมบัติหรือการมีลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน ตามมาตรา ๑๒ (๘) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ (แก้ไขเพิ่มเติมถึงปัจจุบัน) ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ แต่อย่างไรก็ดี การที่กรมการปกครองวินิจฉัยคุณสมบัติผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน กรณีของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ว่าไม่เป็นผู้ขาดคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน ตามมาตรา ๑๒ (๘) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว นั้น เป็นการวินิจฉัย



/เพื่อให้คณะ...

เพื่อให้คณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านยึดถือปฏิบัติเป็นกรณีไป จึงไม่เป็นเหตุที่จะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง หรือกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนทั่วไปแต่อย่างใด ซึ่งข้อพิพาทโต้แย้งดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ คำสั่งที่ ๒๓๐/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๓ ที่แต่งตั้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นผู้ใหญ่บ้าน บ้านไร่พัฒนา หมู่ที่ ๗ ตำบลนิคมลำนารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ไว้ก่อน จนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ ให้คำสั่งของศาลมีผลทันทีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้รับแจ้งคำสั่ง

ศาลปกครองสูงสุดออกนั่งพิจารณาคดี โดยได้รับฟังคำแถลงด้วยวาจา ประกอบคำแถลงเป็นหนังสือที่ได้ยื่นในวันนั่งพิจารณาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มีสาระสำคัญว่า ประเด็นการพรากผู้เยาว์ไปเพื่ออนาจาร ตามคำรับสารภาพที่ศาลได้พิพากษา กับการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ตามความเป็นจริง เป็นการกระทำการเช่นใด ตรงตามคำรับสารภาพและคำพิพากษา หรือไม่อย่างไร ซึ่งข้อเท็จจริงที่ปรากฏ มีการพาไปจากการปกครองจริง โดยเป็นผู้ขับรถให้ร่วมกับเพื่อนเพื่อไปรับส่งคนรักของเพื่อนและพาไปกินเลี้ยงวันเกิดเด็กชายคนหนึ่ง จึงมิใช่ผู้พรากโดยตรง เป็นเพียงผู้ร่วมกระทำตามองค์ประกอบของกฎหมาย การค้นหามูลเหตุจูงใจเป็นเรื่องที่เมื่อมีการกระทำเกิดขึ้นแล้ว จึงจะสามารถใช้พฤติการณ์ก่อนหน้านั้นหรือเหตุการณ์เมื่อเกิดเหตุแล้วบ่งชี้หรือแสดงผลเหตุจูงใจได้ หากไม่มีหลักฐานใดมาหักล้างเพื่อพิสูจน์ความจริงของมูลเหตุจูงใจนั้น เพราะไม่อาจมีผู้ใดทราบความในใจของบุคคลอื่นได้ จนกว่าจะแสดงออกมา ไม่ว่าจะบอกกล่าวให้รู้หรือมีท่าทีให้รู้ล่วงหน้า เพราะผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ไม่ทราบมาก่อน หรือไม่อาจทราบเลยว่า จะมีการทำอนาจารหรือไม่ ผู้ฟ้องคดีก็ไม่มีหลักฐานใดพิสูจน์ข้อกล่าวหา กรณีกล่าวหาว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ กระทำผิดร้ายแรงต้องด้วยคำพิพากษาว่า พรากผู้เยาว์พาไปเพื่ออนาจารนี้ มีเพียงข้อรับสารภาพของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ที่ศาลได้พิพากษาดำเนินการตามนั้นเท่านั้น มาเป็นหลักฐานข้อกล่าวอ้าง ซึ่งจะเป็นการขัดต่อศีลธรรมอันจะเป็นการเสื่อมเสียในทางศีลธรรมหรือไม่เพียงใด คณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ใหญ่บ้าน จำต้องค้นหาและพิสูจน์ชี้ชัดให้ได้ หากไม่สามารถชี้ชัดในขณะตรวจสอบ ก็ต้องพิจารณาตามความจริงเท่าที่ปรากฏเท่านั้น กรณีนี้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ และเพื่อนประสงค์พาไปกินเลี้ยงวันเกิดของเด็กชายอีกคนหนึ่ง โดยไม่มีข้อเท็จจริงใดปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ กับผู้เสียหายเคยพบหรือรู้จักกันมาก่อน



/ผู้เสียหาย...

ผู้เสียหายให้การต่อพนักงานสอบสวนว่า ไม่รู้จักมาก่อน ไม่ร้องขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ช่วยเหลือ ไม่พูดถึงการรู้เห็นหรือมีพฤติการณ์ช่วยเหลือหรือร่วมกระทำอนาจาร ในขณะพาไปนั้น แต่อย่างไร และขณะมีการกระทำข่มขืนอนาจาร ก็ยืนยันว่า มีผู้กระทำคือเพื่อนของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ กระทำการข่มขืนเพียงผู้เดียวเท่านั้น โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มิได้มีส่วนร่วมกระทำ จตุคร่า พฤติการณ์เรื่องทั้งหมดนี้ผู้ปกครองเป็นผู้แจ้งความและถอนแจ้งความข้อหาข่มขืนเอง ส่วนข้อหาพรากผู้เยาว์เพื่ออนาจาร ที่มีการฟ้องไปแล้ว ก็มีได้มีการแก้ไขก่อนฟ้องให้ตรงตามความปรากฏ ปัญหาข้อกฎหมายนี้ เมื่อมิได้มีการแก้ไขให้ถูกต้อง จึงเป็นการดำเนินกระบวนการยุติธรรมที่มีชอบ โดยในชั้นรับสารภาพ เป็นการรับสารภาพที่เกินกว่าเหตุที่กระทำ ในฐานความผิดหนักขึ้น เนื่องจากมีการฟ้องต่อศาลว่า มีการอนาจาร ที่นอกเหนือจากที่พนักงานสอบสวนได้มีการแจ้งข้อหาและสอบสวนได้แล้ว และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ก็มีได้อ่านพิจารณาข้อหาในคำฟ้องให้ครบถ้วนถูกต้องก่อนการรับสารภาพ จึงเป็นกรณีที่ยังมิได้พิสูจน์การกระทำว่าตรงตามคำฟ้องหรือไม่ จึงมีผลปรากฏว่าเป็นการลงโทษและรับโทษที่เกินกว่าเหตุที่ได้กระทำความผิด ข้อเท็จจริงในทางคดีตามหลักฐานสำนวนสอบสวน เท่าที่มีการสอบสวนมา ไม่มีการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ที่บ่งชี้ว่าพรากไปเพื่อการอนาจาร แต่อย่างไร เป็นต้น และศาลปกครองสูงสุดได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์เป็นหนังสือของตุลาการผู้แถลงคดีแล้ว

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน บ้านไร่พัฒนา หมู่ที่ ๗ ตำบลนิคมลำนารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี วางลง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงได้มีประกาศลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๓ กำหนดให้มีการเลือกผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๗ ในวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๓ โดยกำหนดวันรับสมัครวันที่ ๑๗ - ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๓ มีผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน จำนวน ๓ คน คือ นายวินัย ใจกล้า ผู้สมัครหมายเลข ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ผู้สมัครหมายเลข ๒ และผู้ฟ้องคดี ผู้สมัครหมายเลข ๓ คณะกรรมการตรวจสอบที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่งตั้งได้ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านทั้ง ๓ คนแล้ว เห็นว่าทุกคนมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามและรายงานให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ทราบ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตรวจสอบแล้วจึงประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน (ผ.ญ.๖) ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ให้ทั้งสามคน เป็นผู้สมัครรับเลือก



/เป็นผู้ใหญ่บ้าน...

เป็นผู้ใหญ่บ้านที่พิพาท ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับการตรวจสอบคุณสมบัติของคณะกรรมการตรวจสอบและร้องคัดค้านต่อคณะกรรมการตรวจสอบและมีหนังสือลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ร้องคัดค้านผลการตรวจสอบคุณสมบัติต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มิได้มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ต่อมาในวันเลือกผู้ใหญ่บ้านเมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๓ ผลการนับคะแนนปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้รับเสียงข้างมากให้เป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๗ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงได้ประกาศผลการเลือกผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๗ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๓ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน และมีคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ ๒๓๐/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๓ แต่งตั้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นผู้ใหญ่บ้าน บ้านไร่พัฒนา หมู่ที่ ๗ ตำบลนิคมลำนารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ตั้งแต่วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๓ เป็นต้นไป และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ออกหนังสือสำคัญแสดงหลักฐานการเป็นผู้ใหญ่บ้าน (ส.น.๑๓) ที่ ๙๐/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๓ ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับผลการตรวจสอบคุณสมบัติและผลการเลือกผู้ใหญ่บ้านที่พิพาทดังกล่าว เนื่องจากเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ (๘) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ด้วยเหตุผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เคยถูกศาลจังหวัดลพบุรี พิพากษาในคดีหมายเลขแดงที่ ๑๗๖/๒๕๕๐ ว่ามีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๑๘ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๘๓ ความผิดพวกร่วมผู้เยาว์อายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี ไปเสียจากผู้ปกครองเพื่อการอนาจาร แม้นในคดีดังกล่าวศาลจังหวัดลพบุรีจะพิพากษาว่าโทษจำคุก ให้รอลงอาญาไว้มีกำหนด ๒ ปี ก็ตาม แต่ก็ถือได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นผู้เสื่อมเสีย ในทางศีลธรรมแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ จึงไม่อาจลงสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านได้ การเลือกผู้ใหญ่ บ้านที่พิพาทจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น ศาลปกครองชั้นต้น พิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ ๒๓๐/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๓ ที่แต่งตั้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นผู้ใหญ่บ้าน บ้านไร่พัฒนา หมู่ที่ ๗ ตำบลนิคมลำนารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี คำขออื่นให้ยก ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่า คำสั่งอำเภอชัยบาดาล ที่ ๒๓๐/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๓ ที่แต่งตั้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๗ ตำบลนิคมลำนารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี เป็นคำสั่ง ที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยมีปัญหาที่ต้องพิจารณาในเบื้องต้นว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดซึ่งศาลจังหวัดลพบุรีพิพากษาในคดีหมายเลขแดงที่ ๑๗๖/๒๕๕๐ ว่ามีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๑๘ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๘๓



/ฐานความผิด...



ฐานความผิดพรากรผู้เยาว์อายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปเสียจากผู้ปกครอง เพื่อการอนาจาร จะถือเป็นผู้ประพฤติเสื่อมเสียในทางศีลธรรม อันเป็นผู้มีลักษณะต้องห้าม ในการลงสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติว่า ผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้... (๘) ไม่เป็นผู้มีอิทธิพลหรือเสียชื่อในทางพาลหรือทางทุจริต หรือเสื่อมเสียในทางศีลธรรม... เห็นว่า มาตรา ๑๒ (๘) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว มิได้บัญญัติให้นิยามความหมายของคำว่า เสื่อมเสียในทางศีลธรรม ไว้โดยเฉพาะเจาะจง การที่จะพิจารณาว่าการกระทำใดทำให้เสื่อมเสียในทางศีลธรรม จึงต้องพิจารณาถึงลักษณะพฤติกรรม ค่านิยมในสังคม และข้อเท็จจริงอื่นประกอบเป็นกรณีๆ ไป เมื่อพิจารณาจากพฤติกรรมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ที่ร่วมกับพวก พรากรผู้เยาว์ไปเพื่อข่มขืนโดยผู้เยาว์ไม่ยินยอม แม้ผู้เสียหายจะถอนคำร้องทุกข์ในความผิดฐานข่มขืน แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ก็ยังต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดฐานพรากรผู้เยาว์อายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีเพื่อการอนาจาร โดยผู้เยาว์ไม่ยินยอมตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๑๘ วรรคสาม ซึ่งเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองผู้เยาว์ และยังเป็นกระทำที่เสื่อมเสียแก่กายหรือจิตใจของผู้เยาว์ด้วย การกระทำดังกล่าวย่อมไม่เป็นที่ยอมรับในสังคมว่าเป็นการประพฤติที่ดี รวมทั้งก่อให้เกิดความไม่สงบสุขในสังคม ประกอบกับตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจปกครองและมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้แก่ราษฎรในหมู่บ้าน และเป็นตำแหน่งที่สังคมและทางราชการคาดหวังสูงกว่าบุคคลทั่วไป ผู้ใหญ่บ้านจึงต้องเป็นผู้ที่พึงกระทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ราษฎรในหมู่บ้าน เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ กระทำการฝ่าฝืนบทกฎหมายดังกล่าว จึงถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นผู้เสื่อมเสียในทางศีลธรรม มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายและไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านตาม มาตรา ๑๒ (๘) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ประกาศรายชื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นผู้มีความคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน และได้ทำการเลือกผู้ใหญ่บ้านเมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๓ จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และส่งผลทำให้คำสั่งอำเภอชัชวาลดาบด ที่ ๒๓๐/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๓ ที่แต่งตั้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นผู้ใหญ่บ้าน ไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน



/ส่วนที่...

ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองทูลทูลว่า แม้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๑๘ วรรคสาม ซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้มีอิทธิพลหรือเสียชื่อในทางพาลหรือทางทุจริต หรือเสื่อมเสียในทางศีลธรรมก็ตาม แต่คำพิพากษาก็ได้กำหนดให้รอการลงโทษเพื่อให้โอกาสผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้กลับตัวเป็นพลเมืองดี ซึ่งนับจากวันที่ศาลอ่านคำพิพากษาจนถึงวันรับสมัครเป็นระยะเวลาเกินกว่า ๒ ปี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ไม่เคยเป็นผู้มีอิทธิพล หรือเสื่อมเสียในทางพาลหรือในทางศีลธรรม ย่อมถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้กลับตัวเป็นพลเมืองดีแล้ว จึงไม่เป็นผู้มีอิทธิพลหรือเสียชื่อในทางพาลหรือทางทุจริต หรือเสื่อมเสียในทางศีลธรรมนั้น เห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่มีเจตนารมณ์ที่แตกต่างกัน การที่ศาลจังหวัดลพบุรีพิพากษาให้รอลงอาญาเป็นการใช้มาตรการทางกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญาซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้กระทำผิดได้สำนึกในการกระทำและเป็นการป้องปรามมิให้ผู้นั้นกระทำผิดซ้ำในช่วงระยะเวลาดังกล่าว เพื่อมิให้ต้องรับโทษจำคุก และเปิดโอกาสให้กลับตัวเป็นพลเมืองดีของสังคมต่อไป ส่วนกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ได้กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของการเป็นผู้ใหญ่บ้านไว้เพื่อที่จะทำการคัดเลือกบุคคลที่จะมาเป็นผู้ใหญ่บ้านว่าต้องไม่มีคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ จึงไม่อาจนำมาพิจารณาในกรณีของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ซึ่งรับฟังได้ว่าเป็นผู้เสื่อมเสียในทางศีลธรรมอันเป็นผลของการกระทำหรือพฤติกรรมที่ไม่ดี ซึ่งไม่อาจเยียวยาหรือลบล้างให้หมดไปได้ อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองในส่วนนี้ ฟังไม่ขึ้น

สำหรับที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองทูลทูลว่า กรณีของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เทียบได้กับคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดคดีหมายเลขแดงที่ อ.๓๕๘/๒๕๕๒ นั้น เห็นว่า ผู้ฟ้องคดีในคดีดังกล่าวกระทำความผิดในข้อหาใช้สารระเหยบำบัดความต้องการของร่างกายและจิตใจอันเป็นความผิดตามพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งในขณะที่กระทำความผิดนั้น ผู้ฟ้องคดียังเป็นเยาวชนมีอายุเพียง ๑๕ ปี ซึ่งศาลจังหวัดศรีสะเกษได้วินิจฉัยว่า ขณะกระทำความผิด ผู้ฟ้องคดีอายุ ไม่เกิน ๑๗ ปี จึงไม่ต้องรับโทษ ให้ออกมาพักตัวแล้วปล่อยตัวออกไป จากคำพิพากษาดังกล่าว แสดงว่าศาลมิได้ตัดสินลงโทษผู้ฟ้องคดี ซึ่งต่างจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ในคดีนี้ที่ศาลจังหวัดลพบุรีได้พิพากษาลงโทษจำคุก ๒ ปี ปรับ ๕,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงอาญาไว้ ๒ ปี อันเป็นกรณีศาลตัดสินลงโทษผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ แล้วและการกระทำความผิดของบุคคลผู้มีอายุ ๑๕ ปี เจกเช่นผู้ฟ้องคดีในคดีดังกล่าว จะเทียบกับการกระทำความผิดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ในคดีนี้หาได้ไม่ อีกทั้งความผิดของผู้ฟ้องคดีในคดีดังกล่าวเป็นเป็นเรื่องการกระทำหรือพฤติกรรมที่ไม่ดีของผู้นั้น ซึ่งต่างจากความผิดของ



/ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔...

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ในคดีนี้ที่เป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครอง  
ผู้เยาว์ และยังเป็นกระทำที่เสื่อมเสียแก่กายหรือจิตใจของผู้เยาว์ด้วย อันแสดงถึงความประพฤติ  
เสื่อมเสียในทางศีลธรรม กรณีของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ จึงเทียบไม่ได้กับคำพิพากษาของ  
ศาลปกครองสูงสุดในคดีดังกล่าว อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ในกรณีนี้ ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒  
ที่ ๒๓๐/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๓ ที่แต่งตั้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นผู้ใหญ่บ้าน  
บ้านไร่พัฒนา หมู่ที่ ๗ ตำบลนิคมลำนารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี คำขออื่น ให้ยก นั้น  
ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย

พิพากษายืน

นายนพดล เสงเจริญ

ตุลาการหัวหน้าแผนกคดีสิ่งแวดล้อม  
ในศาลปกครองสูงสุด

*นพดล*

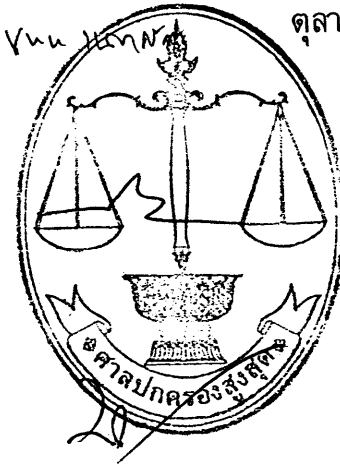
ตุลาการเจ้าของสำนวนและ  
ตุลาการองค์คณะ

นายชาญชัย แสวงศักดิ์  
รองประธานศาลปกครองสูงสุด

นายสมรรถชัย วิศาลภรณ์  
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายประวิตร บุญเทียม  
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายสมชัย วัฒนการุณ  
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด



ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

*สมชัย* *วัฒนการุณ*

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายอนุพงศ์ สุขเกษม

ถ้าหากถูกต้อง



(นายสมชัย วัฒนการุณ) (นายประวิตร บุญเทียม)  
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด  
20 ส.ค. 2559